

Anpassning av Europarådets språkliga referensnivåer för arbete inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning

Framtaget av lärargruppen inom projekt ArbetSam hösten 2011 – våren 2012

Handledare: Ingrid Skeppstedt

Målgrupp:

Lärare och deltagare i arbetsplatsförlagd utbildning inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning samt lärare och deltagare inom ämnena Vård och omsorg och Svenska som andraspråk inom den ordinarie vuxenutbildningen.

Del 3a

Hörförståelse, Läsförståelse, Muntlig interaktion, Muntlig produktion, Skriftlig färdighet

Självskattnings- och bedömningsmaterial nivåerna A1, A2, B1, B2

HÖRFÖRSTÅELSE

A1 Hörförståelse	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan känna igen och förstå vanliga ord och meningar som handlar om mig, om omsorgstagaren ¹ och om mina arbetskamrater.			
Jag kan förstå vad man pratar om i vanliga samtal på arbetet om man pratar sakta och tydligt.			
Jag kan förstå vanliga, enkla instruktioner om mitt arbete och vad jag ska göra i arbetet med omsorgstagaren ¹ .			

A2 Hörförståelse	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan förstå vanliga samtal i arbetet med omsorgstagaren ¹ .			
Jag kan förstå vad man talar om i möten med närstående eller god man.			
Jag kan förstå vad man talar om i vanliga samtal på raster.			
Jag kan förstå vad man talar om på APT-möten och på andra möten.			
Jag kan förstå enkla instruktioner och daglig information på arbetet.			
Jag kan förstå vad ett svenskt TV-program handlar om, till exempel nyheter med stöd av bilder.			

¹Omsorgstagare, brukare, boende, kunder, vårdtagare

B1 Hörförståelse	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan förstå det mesta av tydligt vardagligt tal i arbetet, till exempel på APT-möten, instruktioner av chef, läkare, sjuksköterska, arbetsterapeut eller sjukgymnast.			
Jag kan förstå det mesta av diskussioner som jag deltar i eller lyssnar till på arbetet.			
Jag kan förstå det mesta av en enkel och tydlig föreläsning som handlar om arbetet, till exempel en kurs i nutrition.			
Jag kan förstå muntlig enkel, teknisk information, till exempel hur man använder hjälpmedel, elektriska apparater och maskiner på arbetet.			
Om språket talas tydligt kan jag förstå huvudinnehållet i många svenska radio- och TV-program som handlar om mitt arbete och aktuella frågor som jag är intresserad av.			

B2 Hörförståelse	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan utan svårigheter förstå tydligt tal som jag möter på arbetsplatsen om både kända och okända ämnen.			
Jag kan utan problem förstå information, meddelanden och diskussioner med både konkret och abstrakt innehåll på arbetet.			
Jag kan förstå en längre muntlig framställning, till exempel ett föredrag med mer formellt språk och komplicerad argumentation om ämnet är någorlunda bekant och/eller intressant.			
Jag kan förstå detaljerade instruktioner och använda mig av dem, till exempel av tekniska hjälpmedel.			
Jag kan förstå det mesta i svenska nyhetsprogram, dokumentärer och aktuella radio- och TV-program.			

LÄSFÖRSTÅELSE

A1 Läsförståelse	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan förstå vanliga namn, ord och enkla meningar, till exempel på anslagstavlor och i enkla, mycket tydliga meddelanden.			
Jag kan läsa och förstå vanliga ord (på dator eller papper), till exempel vätskelista, matsedel och checklista.			
Jag kan hitta de vanligaste varorna i till exempel beställningslistor och beställningskataloger.			
Jag kan förstå enkla skyltar på arbetsplatsen (bild – ord) och vanliga instruktioner med bilder, till exempel handtvätt.			

A2 Läsförståelse	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan läsa och förstå det viktigaste i vanliga instruktioner i det dagliga arbetet.			
Jag kan läsa och förstå enkel social dokumentation, till exempel enkla genomförandeplaner och levnadsberättelser.			
Jag kan förstå det viktigaste i minnesanteckningar på arbetsplatsen.			
Jag kan läsa och förstå det viktigaste i enkel, vanlig information eller vanliga meddelanden på arbetet, till exempel på anslagstavlan eller i mejl.			
Jag kan förstå vanliga skyltar på arbetsplatsen.			
Jag kan hitta information som jag behöver, till exempel i matsedlar, beställningskataloger och annonser.			

B1 Läsförståelse	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan läsa och förstå det mesta i den sociala dokumentationen, till exempel levnadsberättelser, genomförandeplaner och rapporter.			
Jag kan läsa texter, kataloger och broschyrer för att hitta information som jag behöver i mitt arbete.			
Jag kan läsa och förstå det mesta av instruktioner och bruksanvisningar som gäller arbetet.			
Jag kan förstå mejl och meddelanden som jag får på jobbet.			
Jag kan läsa och förstå huvudinnehållet i tidningsartiklar och faktatexter som handlar om mitt arbete inom vård och omsorg.			
Jag kan förstå viktig information i texter, till exempel hitta betydelsefulla argument och slutsatser, även om jag inte förstår alla detaljer.			

B2 Läsförståelse	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan förstå innehållet i olika typer av texter som jag möter på arbetsplatsen, till exempel biståndsbeslut, läkarutlåtande och protokoll från fackliga förhandlingar.			
Jag kan förstå relevanta delar av lagar och regler för arbetet, till exempel relevanta delar av Socialtjänstlagen.			
Jag har ett rikt ordförråd, kan läsa självständigt och har strategier för att förstå argumenterande och komplicerade artiklar och faktatexter som berör mitt arbete.			
Jag kan snabbt se vad en text handlar om och avgöra om informationen är relevant för arbetet eller ej.			
Jag kan uppfatta nyanser i språket, till exempel humor och ironi.			
Jag kan förstå komplicerade och detaljerade instruktioner.			

MUNTIG INTERAKTION

A1 Muntlig interaktion	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan på ett enkelt men artigt sätt hälsa på omsorgstagaren ² , närstående, god man och andra personer samt tacka eller be om ursäkt för något.			
Jag kan på ett enkelt, men artigt sätt be om saker och ge saker till andra.			
Jag kan prata med, till exempel min chef, mina arbetskamrater, omsorgstagaren ² , närstående och god man om de använder vanliga ord, enkla meningar och pratar långsamt.			
Jag kan på ett enkelt sätt prata med omsorgstagaren ² om till exempel vädret, maten, hälsan och städning.			
Jag kan fråga och svara på enkla frågor om mig själv och om mitt arbete.			
Jag kan svara på frågor om vad jag ska göra på arbetet eller vad jag har gjort på arbetet.			
Jag kan be om hjälp och fråga när jag inte förstår.			

A2 Muntlig interaktion	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan på ett enkelt sätt och med lite stöd prata med mina arbetskamrater om arbetet och vardagen.			
Jag kan ha korta samtal med en omsorgstagare ³ , till exempel om vardagen, familj, släkt och aktiviteter.			
Jag kan vara med i enkla diskussioner som gäller mitt arbete, till exempel om rutiner.			
Jag kan förstå och ställa enkla frågor, till exempel på ett morgonmöte.			
Jag kan på ett enkelt sätt säga vad jag tycker om något.			
Jag kan tala om att jag förstår eller när jag inte förstår vad någon säger.			
Jag kan visa och använda kroppsspråk, eller be om hjälp när jag inte kan säga det jag vill.			
Jag kan förstå när andra ber mig att göra något och jag kan be andra att göra något.			
Jag kan ge och förstå korta vardagliga instruktioner och kort vardaglig information.			
Jag kan göra vanliga beställningar och svara på vanliga frågor per telefon, till exempel om tid och plats.			

^{2,3} Omsorgstagare, brukare, boende, kunder, vårdtagare

B1 Muntlig interaktion	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan klara mig språkligt i de flesta situationer på arbetsplatsen.			
Jag kan aktivt delta i samtal om det som händer på arbetsplatsen eller i vardagslivet.			
Jag kan tillsammans med mina arbetskamrater planera en arbetsdag.			
Jag kan förklara på ett annat sätt om jag inte hittar något ord. Ibland förstår jag inte allt. Jag säger till om jag behöver mer förklaringar eller upprepning.			
Jag kan förklara om och varför något är ett problem och också ge förslag på lösningar.			
Jag kan delta i diskussioner, säga vad jag tycker och argumentera för mina åsikter, även om jag ibland saknar vissa ord.			
Jag kan ha samtal med omsorgstagaren ⁴ , närstående, god man och mina arbetskamrater och kan för det mesta säga det jag vill.			
Jag kan prata om känslor, till exempel glädje, oro och ilska.			
Jag kan jämföra och diskutera likheter och olikheter, till exempel i traditioner i olika kulturer.			
Jag kan ansvara för välkomstsamtal och göra en enkel intervju med en ny omsorgstagare ⁴ om hennes/hans livsberättelse/historia.			
Jag kan samtala med närstående, god man eller annan vårdpersonal om omsorgstagaren ⁴ per telefon.			
Jag kan samtala med chefen om arbetet, om aktuella händelser och om semester.			
Jag kan samtala med omsorgstagaren ⁴ och försöka motivera henne/honom att göra något som hon/han inte vill, till exempel äta eller duscha.			

⁴ Omsorgstagare, brukare, boende, kunder, vårdtagare

B2 Muntlig interaktion	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan använda språket flytande och i stort sett korrekt inom de områden som jag möter på arbetet.			
Jag kan anpassa språket i samtal i både informella och mer formella situationer på arbetet.			
Jag kan förstå och utbyta komplicerad information och råd om det mesta som rör min yrkesroll.			
Jag kan använda språket nyanserat, till exempel uttrycka ironi, humor och med viss säkerhet använda idiomatiska uttryck, till exempel "Hals över huvud", "En räv bakom örat".			
Jag kan kommunicera spontant och obehindrat med olika personer, till exempel chefer, arbetskamrater, omsorgstagare , närstående och god man.			
Jag kan utan problem genomföra en intervju och ge relevant information vid mottagande av en ny omsorgstagare ⁵ .			
Jag kan på ett professionellt sätt vidarebefordra detaljerad information, till exempel från/till en närstående eller god man.			
Jag kan ge tydliga, detaljerade beskrivningar om arbetsplatsens rutiner till en ny kollega, till exempel rutiner för basal hygien och medicintilldelning.			
Jag kan utan problem delta i olika typer av diskussioner som rör arbetet, föra fram mina åsikter och argumentera för dem.			
Jag kan argumentera, förhandla och bidra till att komma fram till en lösning vid oenighet inom arbetsgruppen, till exempel om mobilhantering på arbetsplatsen.			

⁵ Omsorgstagare, brukare, boende, kunder, vårdtagare

MUNTLIG PRODUKTION

A1 Muntlig produktion	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan använda vanliga ord och enkla meningar för att berätta om mig själv, till exempel var jag bor och var jag arbetar.			
Jag kan berätta lite om människor jag känner, till exempel vänner och arbetskamrater.			
Jag kan berätta lite om omsorgstagaren ⁶ och om mina arbetsuppgifter.			
Jag kan använda vanliga ord och enkla meningar för att kort rapportera vad jag har gjort och vad som har hänt.			

A2 Muntlig produktion	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan på ett enkelt sätt berätta om mig själv, till exempel om min utbildning, mina arbetsuppgifter och min vardag.			
Jag kan på ett enkelt sätt informera om rutiner och aktiviteter på arbetet.			
Jag kan på ett enkelt sätt rapportera vad som har hänt på arbetet.			
Jag kan på ett enkelt sätt berätta om vad jag tycker och tänker om mitt arbete.			
Jag kan lämna korta meddelanden på en telefonsvarare.			

⁶ Omsorgstagare, brukare, boende, kunder, vårdtagare

B1 Muntlig produktion	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag kan berätta om erfarenheter på arbetet och beskriva känslor och reaktioner.			
Jag kan informera en närstående, god man eller en kollega om hur omsorgstagaren ⁷ mår och om något har hänt.			
Jag kan återberätta och informera om en händelse på arbetet.			
Jag kan uttrycka och också motivera mina åsikter och tankar, till exempel på ett APT-möte.			
Jag kan lämna tydliga meddelanden på en telefonsvarare.			
Jag kan sammanhängande och ganska flytande återberätta, till exempel innehållet i ett protokoll, en bok eller film och beskriva mina intryck.			

B2 Muntlig produktion	Ja	Ibland, inte alltid	Nej
Jag har ett stort ordförråd, kan variera och använda språket på ett i stort sett korrekt sätt.			
Jag kan klart och detaljerat beskriva mina intressen och erfarenheter.			
Jag kan klart och detaljerat uttrycka och argumentera för min åsikt, ange för- och nackdelar och sedan dra en slutsats.			
Jag kan tydligt informera eller presentera en aktuell fråga på ett APT-möte, om jag får förbereda mig.			

⁷Omsorgstagare, brukare, boende, kunder, vårdtagare

SKRIFTLIG FÄRDIGHET

A1 Skriftlig färdighet	Ja	Ja, med stöd	Nej
Jag kan skriva korta, enkla meddelanden på arbetet, till exempel till en kollega: <i>"Anton har tid på fotvården den 3/10 kl. 9.30."</i>			
Jag kan skriva kort och enkelt i en social journal (på papper eller i datorn), till exempel tid, datum och vad hon/han har gjort.			
Jag kan fylla i vanliga listor (på papper eller i datorn), till exempel beställningslistor.			
Jag kan fylla i vanliga blanketter (på papper eller i datorn), till exempel kontaktuppgifter (namn, personnummer, telefonnummer och adress).			

A2 Skriftlig färdighet	Ja	Ja, med stöd	Nej
Jag kan skriva enkla meddelanden på papper eller mejl, till exempel till chefen, kollegor, närstående eller god man.			
Jag kan skriva enkel social dokumentation (på papper eller i datorn).			
Jag kan fylla i vanliga listor och blanketter (på papper eller i datorn), till exempel vätskelistor, beställningslistor och kontaktuppgifter.			
Jag kan skriva och svara på frågor i enkla mejl.			
Jag kan skriva enkla anteckningar, till exempel på ett arbetsmöte eller APT-möte.			

B1 Skriftlig färdighet	Ja	Ja, med lite stöd	Nej
Jag kan skriva social dokumentation enkelt, men sammanhängande (på papper eller i datorn), till exempel genomförandeplan, levnadsberättelse och andra skrivuppgifter inom social dokumentation.			
Jag kan föra anteckningar i punktform under till exempel ett planeringsmöte eller APT-möte.			
Jag kan skriva och besvara mejl på arbetet, till exempel be om eller förmedla enkel information eller på ett enkelt sätt förklara vad jag tycker om något eller be om någons åsikt.			

B2 Skriftlig färdighet	Ja	Ja, med lite stöd	Nej
Jag kan skriftligt uttrycka mig på ett tydligt, detaljerat, varierat och i stort korrekt sätt. Jag kan använda dator och i stort sett utan problem klara alla de olika skrivuppgifter som finns på arbetet.			
Jag kan tydligt och i stort sett korrekt skriva social dokumentation.			
Jag kan skriva minnesanteckningar på APT-möten.			
Jag kan föra anteckningar i punktform, sammanfatta och dra slutsatser från en föreläsning eller utbildningsdag.			
Jag kan använda mina anteckningar till att skriftligt förmedla information till mina kollegor, chef och annan vårdpersonal.			

SPRÅKPROFIL

Språkprofilen visar vad du behöver träna på

En språkprofil visar på en persons starka sidor och vad personen behöver arbeta med för att utveckla sitt språk. En del är bra på att prata, men skriver sämre. Andra är bra på att skriva, men har svårt att få fram orden när de ska berätta något. Här ser du ett exempel på en språkprofil. Den här personen är duktig på att kommunicera, men behöver träna på att skriva och läsa.

Exempel på hur språkprofilen används.

Färdigheter	A1	A2	B1	B2
Hörförståelse	X	X	X	
Läsförståelse	X	X		
Samtal och muntlig interaktion	X	X	X	X
Muntlig produktion	X	X	X	
Skriftlig färdighet	X			

Skatta dina språkfärdigheter

På nästa kan du skatta dina kunskaper och färdigheter i det svenska språket. Fyll i tablån på nästa sida så får du en bild av din språkprofil. När du är klar så ser du vilka dina styrkor är och vad du behöver arbeta med för att utveckla ditt svenska språk.

Så här gör du:

Svara på alla frågor och påståenden för en färdighet och en nivå, till exempel Hörförståelse, A1. Har du svarat ja på alla frågor så sätter du ett X i den rutan i tablån. Sedan går du vidare och svarar på frågorna och påståendena för nästa nivå.

SPRÅKPROFIL

Självskattning, datum _____

Namn _____

Färdigheter	A1	A2	B1	B2
Hörförståelse				
Läsförståelse				
Samtal och muntlig interaktion				
Muntlig produktion				
Skriftlig färdighet				

